

Міжнародно-правове регулювання використання та охорони транскордонних прісних вод

Монографія є комплексним дослідженням універсальних, регіональних, субрегіональних та локальних (басейнових) міжнародно-правових механізмів регулювання відносин держав у сфері використання і охорони транскордонних прісних вод.

При підготовці монографії опрацьовано значний масив міжнародно-правових актів та доктринальних джерел. Розкрито сутність міжнародного права транскордонних прісних вод і з'ясовано його місце в системі міжнародного права.

Виявлено особливості, сучасні тенденції та проблеми міжнародно-правового регулювання відносин держав з таких питань, як право на воду та право на санітарію як права людини, судноплавство на внутрішніх водних шляхах міжнародного значення, несудноплавне використання транскордонних поверхневих прісноводних об'єктів, поводження з транскордонними підземними водами, захист, збереження та відновлення водних ресурсів.

Досліджено досвід застосування міжнародних договорів, присвячених цим питанням, та функціонування міжнародних організацій, які опікуються проблемами використання й охорони транскордонних прісних вод.

Розгляд прикладів з усіх регіонів світу дав автору змогу виробити пропозиції щодо удосконалення інституційних та договірних механізмів регулювання міждержавного співробітництва стосовно транскордонних прісних вод.

Монографія розрахована на юристів, науковців, дипломатів та всіх, хто цікавиться тематикою використання й охорони природних ресурсів.

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМ. В. М. КОРЕЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Кулько Андрій Вадимович

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ
ТРАНСКОРДОННИХ ПРІСНИХ ВОД**

Монографія

За наукової редакції д-ра юрид. наук., проф. Н. Р. Малишевої

Стилос
Київ – 2018

УДК 341.224:349.6](02)
К90

**Рекомендовано до друку Вченою Радою
Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
(Протокол засідання Вченої ради #5 від 24.05.2018 р.)**

Рецензенти:

А. П. Гетьман – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

О. В. Київець – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Юридичного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

М. О. Медведєва – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Кулько Андрій Вадимович

К90

Міжнародно-правове регулювання використання та охорони транскордонних прісних вод: монографія /
А. В. Кулько. - К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, вид-во «Стилос», 2018. - 735 с.

Монографія є комплексним дослідженням універсальних, регіональних, субрегіональних та локальних (басейнових) міжнародно-правових механізмів регулювання відносин держав у сфері використання і охорони транскордонних прісних вод.

При підготовці монографії опрацьовано значний масив міжнародно-правових актів та доктринальних джерел. Розкрито сутність міжнародного права транскордонних прісних вод і з'ясовано його місце в системі міжнародного права. Виявлено особливості, сучасні тенденції та проблеми міжнародно-правового регулювання відносин держав з таких питань, як право на воду та право на санітарію як права людини, суднопластво на внутрішніх водних шляхах міжнародного значення, несудноплавне використання транскордонних поверхневих прісноводних об'єктів, поводження з транскордонними підземними водами, захист, збереження та відновлення водних ресурсів. Досліджено досвід застосування міжнародних договорів, присвячених цим питанням, та функціонування міжнародних організацій, які опікуються проблемами використання й охорони транскордонних прісних вод.

Розгляд прикладів з усіх регіонів світу дав автору змогу виробити пропозиції щодо удосконалення інституційних та договірних механізмів регулювання міждержавного співробітництва стосовно транскордонних прісних вод.

Монографія розрахована на юристів, науковців, дипломатів та всіх, хто цікавиться тематикою використання й охорони природних ресурсів.

*Присвячується моїм родичам
Тамарі Михайлівні,
Борису Архиповичу,
Степану Михайловичу*

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	6
ПЕРЕДМОВА	10
РОЗДІЛ I	
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТРАНСКОРДОННИХ ПІСНИХ ВОД	14
1.1. Понятійний апарат у сфері міжнародно-правового регулювання використання і охорони транскордонних прісних вод	14
1.2. Міжнародне право транскордонних прісних вод та його місце у системі міжнародного права	20
1.3. Стан наукових досліджень міжнародно-правового регулювання використання і охорони транскордонних прісних вод	49
1.4. Правові режими основних міжнародних річкових басейнів світу	69
РОЗДІЛ II	
ПРАВА НА ВОДУ ТА НА САНІТАРІЮ ЯК ОСНОВНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	87
2.1. Становлення міжнародно-правового регулювання прав людини на воду та на санітарію	89
2.2. Права на воду та на санітарію як категорії сучасного міжнародного права	119
2.3. Сучасні проблеми й перспективи вдосконалення правового регулювання прав на воду та на санітарію	149
РОЗДІЛ III	
ДОГОВІРНІ ТА ЗВИЧАЄВІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ СУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ПІСНИХ ВОД	177
3.1. Універсальні договірні та звичаєві міжнародно-правові механізми використання внутрішніх водних шляхів міжнародного значення	179
3.2. Міжнародно-правові механізми використання внутрішніх водних шляхів міжнародного значення, що діють в європейському регіоні: загальнорегіональні, субрегіональні та локальні (на прикладі рік Рейн, Дунай та Дніпро)	192
3.3. Міжнародно-правові механізми використання внутрішніх водних шляхів міжнародного значення азійського регіону (на прикладі рік Меконг, Амур та Косі)	229
3.4. Міжнародно-правові механізми використання внутрішніх водних шляхів міжнародного значення африканського регіону (на прикладі рік Нігер, Сенегал та Конго)	245
3.5. Міжнародно-правові механізми використання внутрішніх водних шляхів міжнародного значення американського регіону (на прикладі рік Амазонка, Ла-Плата, Колорадо, Тіхуана та ріки Св. Лаврентія)	260
РОЗДІЛ IV	
ДОГОВІРНІ ТА ЗВИЧАЄВІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ НЕСУДНОПЛАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ Й ОХОРОНИ ТРАНСКОРДОННИХ ПІСНИХ ВОД	278
4.1. Універсальні договірні та звичаєві міжнародно-правові механізми несудноплавного використання й охорони транскордонних прісних вод	278
4.2. Міжнародно-правові механізми загальнорегіонального, субрегіонального і локального характеру з несудноплавного використання й охорони транскордонних прісних вод європейського регіону (на прикладі басейнів Рейну, Дунаю, Сави та озера Констанс (Бодензеє))	319
4.3. Міжнародно-правові механізми несудноплавного використання й охорони транскордонних прісних вод азійського регіону (на прикладі басейнів Меконгу, Інду та Гангу)	369

4.4. Міжнародно-правові механізми несудноплавного використання й охорони транскордонних прісних вод африканського регіону (на прикладі басейнів Нігеру, Нілу та озера Вікторія).....	389
4.5. Міжнародно-правові механізми несудноплавного використання й охорони транскордонних прісних вод американського регіону (на прикладі басейнів Амазонки, Ла-Плати, Великих озер – ріки Св. Лаврентія, Колорадо, Ріо-Гранде та Тіхуани)	409

РОЗДІЛ V

ДОГОВІРНІ ТА ЗВИЧАЄВІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ Й ОХОРОНИ ТРАНСКОРДОННИХ ПІДЗЕМНИХ ВОД

436

5.1. Універсальні договірні та звичаєві міжнародно-правові механізми використання й охорони транскордонних підземних вод	441
5.2. Міжнародно-правові механізми загально регіонального, субрегіонального і локального характеру з використання й охорони транскордонних підземних вод європейського регіону (на прикладі басейну Рейну, басейну Дунаю та Женевського водоносного горизонту)	471
5.3. Міжнародно-правові механізми використання й охорони транскордонних підземних вод азійського регіону (на прикладі басейну Меконгу, водоносних горизонтів в Ізраїлі, прикордонних районах Йорданії та Ізраїлю і водоносного горизонту Дісі).....	490
5.4. Міжнародно-правові механізми використання й охорони транскордонних підземних вод африканського регіону (на прикладі систем водоносних горизонтів Нубійських піщаників, Північно-Західної Сахари, Юлмеден, Таудені/Танезруфт та підземних вод басейну озера Чад)	505
5.5. Міжнародно-правові механізми використання й охорони транскордонних підземних вод американського регіону (на прикладі системи водоносного горизонту Гуарані, регіону Великих озер і спільних водоносних горизонтів США та Мексики)	524

РОЗДІЛ VI

МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЩОДО ТРАНСКОРДОННИХ ПРІСНИХ ВОД. ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ КОМПЛЕКСНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ Й ОХОРОНИ МІЖНАРОДНИХ РІЧКОВИХ БАСЕЙНІВ (ТРАНСКОРДОННИХ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ)

545

6.1. Міжнародно-правові основи функціонування, інституційна структура і практика діяльності міжнародних річкових комісій	546
6.2. Формування, становлення і сучасні підходи до тлумачення та застосування концепції інтегрованого управління водними ресурсами.....	572
6.3. Оптимальний зміст міжнародних договорів про використання і охорону міжнародних річкових басейнів (транскордонних водних об'єктів) та інституційних засад діяльності міжнародних річкових комісій як координаційних центрів інтегрованого управління	609

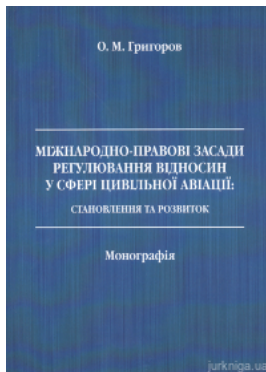
ПІСЛЯМОВА.....

639

Перелік використаних джерел

655

Книги, які можуть вас зацікавити

Міжнародно-правові
засади регулювання
відносин у сфері
цивільної авіації:
становлення та
розвиток

Моделі колективної
безпеки в доктрині і
практиці міжнародного
права

Перейти до галузі права
Міжнародне право

[Перейти на сайт](#) →